

Temakasse

Venskab

for de 3-6-årige

I kassen finder I alt det der skal bruges for at have et hyggeligt forløb om **venskab** for børnehavebørnene. Her er inspirationsmateriale til oplæsning, lege, aktiviteter og sange hvor I sammen med børnene kan dykke ned i bogen ***Min bedste bedsteven***.

Læs gerne bogen igennem flere gange. Gentagelserne er med til at udvikle børnenes sproglige kompetencer, og de vil med tiden kunne fortælle bogen sammen med jer.

Pædagogiske læringsmål

De seks læreplanstemaer

1. Alsidig personlig udvikling
- 2. Social udvikling**
- 3. Kommunikation og sprog**
- 4. Krop, sanser og bevægelse**
5. Natur, udeliv og science
6. Kultur, æstetik og fællesskab

Fælles pædagogisk grundlag

- 1. Leg**
- 2. Læring**
- 3. Børnefællesskaber**
4. Pædagogiske læringsmiljøer
5. Forældresamarbejde
6. Børn i udsatte positioner
7. Sammenhænge
- 8. Børnesyn**
- 9. Dannelse og børneperspektiv**

Sanser

Uanset hvilken bog I læser, er det værd at tænke i, hvordan I kan aktivere børnenes sanser undervejs i oplæsningen.

Har I noget, I kan smage f.eks. et brombær, som Momo spiser ca. midt i bogen?

Kan børnene hjælpe med at lave lyde undervejs i oplæsningen? I kan f.eks. sige som efterårsvinden, der får alle bladene til at falde i træerne. I kan også sige "Aaaaaargh!" sammen med egernet, når han ikke ved, hvem der er hans bedsteven.

Er der noget, I kan lugte til? Egernet og hans venner bor i skoven. Hvordan dufter en skov? I kan måske finde nogle blade eller noget jord, som børnene kan lugte til.

Eller kan I sende noget rundt, som børnene kan mærke på under oplæsningen? De fire venner rundt

Vis billederne og spørg, hvad børnene kan se, og brug rekvisitterne aktivt under oplæsning.

Materialer

Bøger:

- Anna har en legeaftale af Kathleen Amant.
- Garmanns hemmelighed af Stian Hole.
- **Min bedste bedsteven af Olivier Tallec**
- Må jeg være med? Af Lisa Sheehan.
- Skal vi lege? af Pauline Oud

Rekvisitter:

- Grankogle
- Venneside til kopi
- Pandabamse
- Hånddukker: Mus og ræv (egern)
- Svampepok bamse
- Hæklet flue
- Superheltekappe
- Bladranke

Hvad I selv skal finde:

- Æggebakke
- Maling
- Pensler
- Modighedsmedaljer (se punkt 7 under aktiviteten Superhelte-mod)
- Et stort stykke papir

Min bedste bedsteven af Olivier Tallec

Det er altid en god ide at forberede børnene på højtlesning af den bog, I skal i gang med. Vis børnene bogens forside og fortæl dem, hvem der har fundet på historien. Spørg dem, hvad de tror, at bogen kommer til at handle om. Du kan også allerede nu spørge børnene, fx hvordan det er at have en god ven. Den fælles introduktion forbereder alle børn på den historie, som de skal høre. Vis generelt børnene billederne, når du læser historien op. Brug også gerne de to hånddukker samt Pok- og Momobamsen.

Spørgsmål du kan stille under oplæsningen:

- S. 1-3: Hvordan finder man nye venner?
- S. 2-4: Hvordan ser egeren og Pok ud lige nu? Hvordan føles det, når man skal få en ny ven? (Man kan f.eks. være lidt genert)
- S. 5: Hvordan ved man, at man er venner?
- S. 7-12: Hvad laver egeren og Pok sammen? Brug f.eks. bladranken her. Hvad kan man lave sammen med sine venner?
- S. 13-16: Hvad gør man, når nogle gerne vil være med i legen, som Momo gerne vil det?
- S. 19-22: Hvordan ser egeren ud? Hvem mon er hans bedsteven?
- S. 24 (alle fire på træstammen). Vis billedet og spørg: Hov, hvad mon der sker nu?
- Sidste side: Kan man have mere end en bedsteven? Hvad tror I, egeren, Pok, Momo og Gynter synes?

Lege og aktiviteter

Superhelte-mod

Denne leg låner vi fra initiativet fri for mobberi. Legen hjælper børn til at få øje på, at mod er mere og andet end at turde farlige ting for eksempel på legepladsen. Superhelte er modige – og det kan vi også være! Særligt hvis vi er det sammen. Børnene skiftes til at være "superhelten", der viser, hvordan man kan være modig i forskellige situationer.

Sådan gør I:

1. Spørg børnene, om de kan give eksempler på, hvornår man skal være modig. De nævner måske eksempler som, når man er bange for mørket, når man er bange for et monster under sengen, når man bliver genert, når man skal lære at svømme osv.
2. Fortæl, at I i dag skal arbejde med den slags mod, man nogle gange skal bruge, når man er sammen med sine kammerater. Giv eksempler på situationer, hvor man kan bruge sit mod (sige fra, hjælpe en ven, invitere en ny med osv.).
3. Fortæl en kort historie eller vis billeder fra en bog (eller hvis I bruger samtaletavler kan I også bruge dem) med en hverdagssituation - f.eks. en ven tager en andens legetøj og barnet føler sig uretfærdigt behandlet, et nyt barn leger alene mens andre børn leger sammen, en ven bliver drillet af nogle andre.
4. Lad børnene snakke sammen om, hvordan man kan være modig i den situation.
5. Giv ét barn "superheltekappen" og Bamseven som hjælper. De skal nu vise ved at spille en rolle eller bare fortælle, hvordan man kunne handle modigt. De andre børn kan hjælpe med at komme med forslag, hvis barnet går i stå.
6. Spørg barnet med "superheltekappen": Hvordan føltes det at få hjælp fra Bamseven? Og fra de andre børn?
7. Afslut eventuelt med at give hvert barn en "modighedsmedalje" (klistermærke, papir-medalje eller lignende) for at have deltaget og tænkt over mod.

Det skal I bruge

- En kappe, der gives til "superhelten" og Bamseven, der kan være Superheltens hjælper
- Samtaletavler, illustrationer fra en bog eller små historier til oplæsning
- Evt. en "modighedsmedalje"

Brug aktiviteten til at hjælpe børnene med at forstå og øve sig på at være modige i sociale situationer f.eks. at sige fra, forsvare andre og invitere nye børn ind i fællesskabet, samt hvad det betyder at gøre det med en kammerat ved sin side.

Krammetagfat

Legen er en fangeleg, der minder meget om ståtrold. Den er hentet fra fri for mobberis univers. Børnene har helle i fangelegen, når de krammer hinanden. Krammet udløser hormonet oxytocin. Dette styrker børnenes relationer til hinanden, og det træner dem i at give og modtage omsorg fra andre børn.

Sådan leger I:

- Udpeg to børn til at være fangere.
- Gav fangerne hver en rekvisit, der viser, at de er fangere f.eks. en lille bold, et tørklæde eller lignende.
- Fangerne tæller til 10, hvorefter de må fange de andre.
- Når et barn er blevet fanget, overtager barnet rekvisitten, der viser, at det nu er dem, der er fanger.
- Man har helle, hvis man står to sammen og krammer hinanden.
- Gør børnene opmærksomme på, at de kan hjælpe hinanden. Hvis én er lige ved at blive fanget, kan de andre prøve at komme barnet til undsætning med et kram.
- Fortsæt legen så længe, I har lyst.

Klappeleg

Denne leg er også hentet hos *fri for mobberi* (www.friformobberi.dk). I legen øver børnene opmærksomhed, samarbejde og visuel kontakt, når de skal forsøge at følge de rytmer, som sættes i gang af en "klappemester" uden, at han eller hun bliver opdaget af "detektiven".

Sådan leger I:

- Børnene står i en rundkreds.
- Udvælg et barn til at være detektiv. Barnet går ud for døren og venter, til det kaldes tilbage.
- Udvælg et andet barn til at være klappemester.
- Børnene i rundkredsen klapper i takt for at kalde detektiven ind igen. Detektiven skal stå i midten af rundkredsen.
- Deltagerne i cirklen følger hele tiden klappemesteren, som finder på nye øvelser (f.eks. at klappe sig på lårene, på hovedet, på armen, klappe hurtigt, klappe langsomt osv.), men uden at kigge direkte på klappemesteren. Deltagerne skal altså være opmærksomme på de andre i gruppen. Detektiven skal holde øje med deltagerne og gætte, hvem der er klappemester.
- Gentag så mange gange, I har lyst.

Pizzamassage

Pizzamassage er en god måde at styrke forholdet imellem to personer. Det er ment som en afslapningsøvelse og som et lille afbræk i en hektisk hverdag.

Der er mange måder at lave pizzamassage på, så leg jer frem til den metode, som virker for jer. Det kan være en god ide først at vise børnene, hvordan man gør og derefter guide dem igennem pizzamassagen ved at sige, hvad der skal på pizzaen.

Her er et par eksempler på ting, man kan tilføje pizzamassagen:

- Rengøre bordet: Lad hånd eller enderne af finger køres rundt på ryggen.
- Drys mel på bordet: Lette tryk med fingerspidserne.
- Ælt dejen/rul den ud: Lidt mere vægt på den samme bevægelse som ved rengøring af bordet.
- Tilføj pizzasovs: Cirkel bevægelser med håndryggen.
- Tilføj yndlingsfyld: Leg jer frem med lette finger bevægelser, evt. tegn fyldet på
 - Pepperoni kan være små cirkler
 - Ost kan være lette tryk med fingrene
 - Skinke kan være streger
 - I kan også putte mærkelige og sjove ting på pizzaen f.eks. banan, syltetøj, fiskefrikadeller, kakaomælk eller andet skørt, som børnene kan finde på
- Bag pizzaen: Gnid hænderne frem og tilbage på ryggen

En variation af aktiviteten kan være, at det ene barn "tegner" et billede på ryggen af det andet barn f.eks. en blomst, en stjerne, et hus osv., som det så skal gætte.

Fang forskelle

Endnu en leg fra *fri for mobberi*. Legen hjælper børn til at få øje på forskelle, uden at de behøver vurdere, om det ene er bedre end det andet. Det er bare forskelligt, og det er godt, for så er der plads til alle.

Sådan leger I:

Inden I starter er det en god støtte til børnene at tale om forskelligheder sammen. Spørg ind på eksempler på forskelle f.eks. stor/lille, høj/lav osv. Illustrer evt. også med hhv. en stor og en lille bamse eller en lang og en kort farveblyant.

- Sæt dig på gulvet med børnene omkring dig.
- Fortæl børnene, at de lige om lidt skal ud på stuen/rundt i rummet og finde ting. Det handler ikke om at komme først. Du fortæller, hvad de skal finde.
- Første runde: Find en bamse (hvis I har mange bamser på stuen). Når alle børnene er tilbage, kigger I på samlingen af bamser og ser på, hvilke forskelle I kan finde. Det kan dreje sig om størrelse, farve, dyreart, pels osv.
- Anden runde: Find en farveblyant. I ser igen på forskelle, når alle børnene er tilbage.
- Tredje runde: Find en bog. Tal om forskelle.
- Fjerde runde: Find det, I bedst kan lide at lege med herinde. Hvis to eller flere børn vil have det samme, hjælpes de ad med at bære det. Når I kigger på samlingen af yndlingsting, ser I på, hvor forskellige de er.
- Femte runde: Alle tingene lægges på plads. Alle hjælper hinanden.

Venskabstræ

Man kan vise, at man er venner ved at holde i hånden. Men man kan jo ikke altid holde hinanden i hånden. I denne aktivitet kan I lave et venskabstræ, hvor mange hænder til sammen skaber et træ og på en måde holder i hånden.

I skal bruge et stort stykke papir, pensler og maling, som godt må komme på børnenes hud. En voksen tegner omridset af en stor træstamme med mange grene. Mal evt. stammen og grenene brune eller en anden fin farve, og lad det tørre, før I går i gang sammen med børnene.

Børnene hjælper med at lave træets blade. Lad dem hver især vælge en farve til deres blad. Børnene maler nu deres egen håndflade i den farve. Mens malingen på håndfladen endnu er våd, presser barnet håndfladen mod papiret der, hvor de gerne vil sætte et blad. Guide dem til at sætte bladet på en gren.

Hvis der er mange børn i børnegruppen, kan I lave flere træer. Omvendt kan hvert barn sætte flere blade på træet, hvis I ikke er så mange.

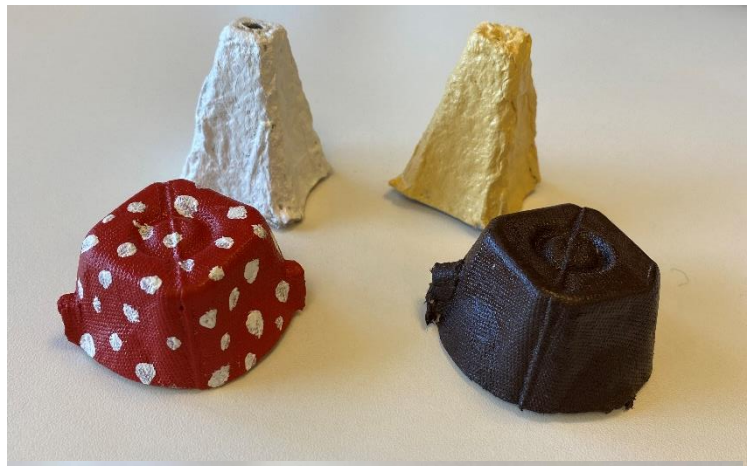
Byg en bedsteven – en svampepok

Materialer:

- Æggebakker
- Pensler
- Maling

Sådan gør I:

- Klip æggebakken ud. I skal både bruge rundingen, hvor ægget hviler, og de høje papstykker indimellem, som hjælper til at holde æggene på plads. Klip evt. kanterne rene.
-
- Børnene maler nu både en svampestok og en svampehat. Svampe kan se meget forskellige ud og have mange farver. I kan evt. se på nogle billeder af svampe sammen, før de maler.
- Til sidst anvendes en limpistol eller skolelim til at lime de to dele sammen. Læg en klat lim på toppen af stokken og sæt hatten på.

Vennebog

I temakassen er et ark med overskriften Vennebog, som I kan kopiere. Det er et spørgsmålsark, som hvert barn kan udfylde med hjælp fra en voksen, og som de bagefter kan sammenligne. Der skal skrives navn og alder. Her kan de voksne skrive det først på et separat papir, og så kan børnene kopiere i vennebogen. Så skal der tegnes yndlingsfarve, favoritmad, bedste bamse og deres familie.

Bagefter kan I samle alle siderne og se på dem sammen i den store Vennebog og snakke om hvert emne.

Vennesang (Kaj & Andrea)

Povl Kjøller

Jeg er Kaj,
jeg er Andrea.
Jeg er frø,
og jeg er fugl.
Jeg kan svømme,
jeg kan flyve.
Vi ka' begge lege skjul!

For selvom der er forskel på os to,
så er vi gode venner, kan du tro! .

Jeg har forben,
jeg har vinger.
Jeg har mund,
og jeg har næb.
Hvis vi spiser sure æbler,
får vi begge mavekneb.

For selvom der er forskel på os to,
så er vi gode venner, kan du tro!

Jeg er ikke glad for storke.
Katte gør mig lidt forskræmt.
Men når bare vi er sammen,
er det ikke nær så slemt.

For selvom der er forskel på os to,
så er vi gode venner, kan du tro!

Jeg er dreng,
Jeg er en pige.
Jeg synger dybt,
jeg synger højt.
Men når man kan li' at synge,
betyder det jo ik' en døjt.

For selvom der er forskel på os to,
så er vi gode venner, kan du tro!

Jeg ka' bedst li' jazz med saxer,
jeg ka' li' en stille sang,
så vi synger begge slagser
så'n omtrent hver anden gang.

For selvom der forskel på os to,
så er vi gode venner, kan du tro!

Nydningen af Bamse

Det har en god betydning,
at sidde i aftenens nydning.
Dig og mig, og mig og dig.
Ja det har en god betydning
at sidde i aftenens nydning.
Dig og mig, og mig og dig.

//: Og hvis der vil,
må der godt komme flere.
Der er nydning nok til,
så nu kom der lidt mere. ://

2. Jeg synes det bedste vi har,
det er når du spiller på guitar.
Mest for mig, og mig og dig.
Aftenen begynder at tusse,
det er dejligt at sidde og nusse.
Mig og dig, og mig og dig.

//: Og hvis der vil,
må der godt komme flere.
Der er nydning nok til,
så nu kom der lidt mere. ://

Forslag til aktivitet:

- Lad børnene mærke, at de voksne er til stede, og hjælp børnene til at opretholde roen.
- Giv børnene tryghed, til at kunne hvile i og mærke deres egne kroppe.
- Nus børnene, massér børnene, stryg hen over deres kroppe, vift luft på dem – mulighederne er mange.
- Blæs sæbebobler: En rolig visuel stimulans kan hjælpe børnene til at fastholde roen.
- Vift med farvede tørklæder i rolige bevægelser til musikken.
- Snak om sangen: Kunne I høre, hvem det var, der sang? Hørte I nogle instrumenter? Hvad handlede sangen om? Hvad betyder mon "nydning"? Og hvad er "nydning" for børnene? "Og hvis der vil, må der godt komme flere..." – snak om situationen om at inkludere sine venner i eks. en god leg...
- Tegn en tegning: Måske af Bamse og Kylling, eller af Aske der sidder med sin guitar og synger, eller om en nydningsstund, som børnene kender fra deres liv.
- Syng sangen: Måske begynder børnene selv at efterspørge at synge sangen efter en periode. Måske hører I, at sangen bliver sunget på legepladsen eller i andre legesituationer.